

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta	Ladislava MACKOVÁ
Název práce	Udržitelný rozvoj regionu: aplikace indikátoru Human development index (HDI) ve třech vybraných regionech
Název a typ studijního programu	Ekonomika a management / Navazující
Fakulta / katedra	Ekonomická fakulta / KRM
Vedoucí práce	Cudlínová Eva, doc. Ing. CSc.
Oponent	doc. Ing. Tomáš Hák, CSc.

Posudek závěrečné práce

1. Význam a náročnost tématu 1.5
2. Logická struktura práce 3.0
3. Naplnění cíle práce 3.0
4. Metodický postup 3.0
5. Hodnocení teoretického zobecnění a přínosu 3.0
6. Práce s literaturou 1.5
7. Formální stránka 2.5

Závěr

Hodnocení práce (známka): **dobře**

Doporučuji práci k obhajobě: **ANO**

Otázky pro diskusi a poznámky

Kritické poznámky a celkový přínos, celková hodnota práce

Poznámky pro přehlednost čísluji:

1. Hl. výzkumná otázka je divně formulována (...zdali po roce 2008 došlo k oddělení růstu od jeho dopadů na znečištění životního prostředí...). Má asi být ...zdali po roce 2008 došlo k oddělení ekonomického růstu od jeho dopadů na životní prostředí...).
2. Metodou není práce s odbornou literaturou (taková vědecká metoda neexistuje), ale analýza sekundárních dat apod.
3. Není jasné, jak hlavní výzkumná otázka souvisí s HDI - pro analýzu decouplingu není HDI využito, proměnné jsou HDP a emise CO₂
4. Při testování vztahu HDI-HDP se nejedná o korelaci, ale regresi. Regrese popisuje vztah či závislost dvou a více proměnných, kdy je možné rozlišit, která proměnná závisí na které (zde HDI závisí na HDP, které je jeho součástí). Je zde tedy příčinný vztah závislé (HDI) a nezávislé (HDP) veličiny. Při testování vztahu HDP-CO₂ jde o korelaci, kdy se hledá těsnost vztahu, nikoliv kauzalita (i když i zde jde evidentně o kauzální vztah: ekonomický výkon je hnací síla zátěže ŽP v podobě emisí).
5. Emise CO₂ Lucemburska (str. 41) - vysvětlení není správné (tj. vysoká hustota obyvatelstva

způsobující intenzivní dopravu a výrobu energie; a dále kanceláře mezinárodních institucí). Obecně: vysoká hustota obyvatel přispívá naopak k nižším emisím - celá infrastruktura je efektivnější (z tohoto pohledu je na tom špatně např. Švédsko). Specificky: energetika tvoří cca 10%, budovy cca 14 % celkových emisí, doprava ale přes 60 %. Nijak to ale nesouvisí s hustotou obyvatel, jedná se především o emise z transitu a turistiky.

6. HDP - v jakých jednotkách je uváděno (stálé vs. běžné ceny, směnný kurz vs. PPP kurz)? Pokud by tyto přístupy byly v různých letech a pro různé země nekonzistentní, velmi by to ovlivnilo výsledky.

7. Vzorový výpočet UHDI pro ČR - proč pro r. 2017 (a ne aktuálnější)?

8. index emisí - neměly by hodnoty min a max být z daného roku? (změny metodiky apod.)?

9. Některé obrázky (např. grafy 7 a 8) jsou zbytečné, protože daný fenomén je zobrazen na souhrnném obrázku (např. graf 9).

Obedná poznámka: Práce je zajímavá, téma je aktuální, metodicky však není nejlépe uchopena. Vztah mezi HDI a jeho komponentami řeší již tvůrci indexu a je to předmětem řady kritických článků. UHDI je zajímavý koncept (i když se teprve uvidí, zdali má budoucnost), jeho smysl pro zodpovězení výzkumné otázky však není jasný (viz otázka do diskuze). Pro zodpovězení výzkumné otázky - zdali po roce 2008 došlo k oddělení růstu od jeho dopadů na životního prostředí - se použitá metodika nejeví jako nejvhodnější. Největší přínos je analýza decouplingu pro vybrané země - ten by bylo vhodné analyzovat do větší hloubky a pro určitá období, s větším důrazem na interpretaci.

Celkové hodnocení může ještě významně ovlivnit obhajoba práce, odpovědi na otázky a diskuze.

Otázky nebo témata pro diskusi před komisí

1. Proč je pro analýzu vlivu hospodářského růstu zemí na ŽP použit index emisí? (a ne pouze emise - ať již celkové nebo na osobu?). Jaká je přidaná hodnota tohoto výpočtu?

2. Vztah mezi hospodářským růstem a znečištěním (emise CO₂) ukazuje opačný vztah v analyzovaných letech 2005 a 2021. Jaké je vysvětlení? Jak toto vysvětlení koresponduje s hypotézou (teorií) tzv. Kuznětsovovy křivky?

3. Pokud bylo cílem v analýze uvažovat vliv světové ekonomické krize (2008-2012) na životní prostředí, proč nebyla využita data z tohoto období? (jaký smysl mělo zkoumat vztahy HDI-HDP a HDI-CO₂ ve dvou časových obdobích 2005 a 2021?)

Datum: 03.05.2023

Podpis oponenta